

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง บทร้อยกรองมีคุณค่า

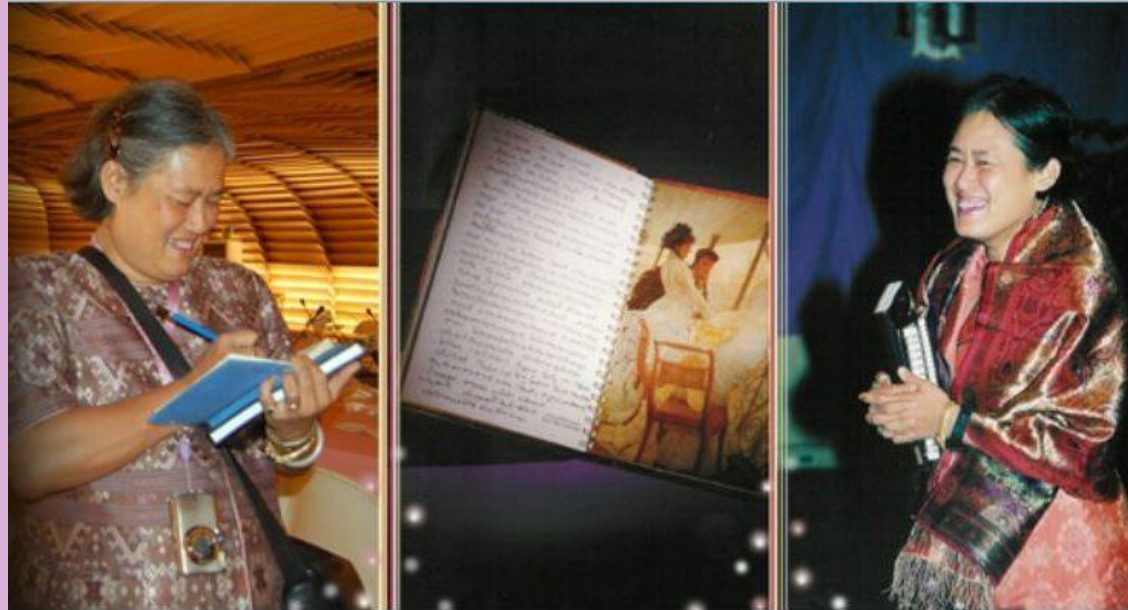
ครูผู้สอน ครูประเมษฐ ศรีกำเหนิด

ครูคณิตา หนูนอนันต์

บทร้อยกรองมีคุณค่า

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

สยามบรมราชกุมารี

เจ้าฟ้าสำนักประพันธ์ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

อ่านข้อความ สื่อสารความคิด

เพื่อนที่ร่วมมือร่วมใจ ชักนำให้ทำสิ่งดี ๆ
อยู่เสมอ คือ เพื่อนที่ร่วมทุกข์ ร่วมสุข
ระหว่างที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เราต่าง
ก็เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ไปพร้อม ๆ กันเพื่อนเช่นนี้
เราเรียกว่า “กัลยาณมิตร”

๑ เมื่อมีมากมายมิตรหมายมอง

เมื่อัวหมองมิตรมองเหมือนหมูหมา

เมื่อไม่มีหมดมิตรมุ่งมองมา

เมื่ออดม้วยแม่หมูหมาไม่มามอง ๓๕ ๐๓๓

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

จากการอ่าน และสังเกตข้อความทั้งสอง
มีเนื้อหา และลักษณะการเขียนที่เหมือน
หรือแตกต่างกันอย่างไร

เพื่อนที่ร่วมมือร่วมใจ ชักนำให้ทำสิ่งดี ๆ
อยู่เสมอ คือ เพื่อนที่ร่วมทุกข์ ร่วมสุข
ระหว่างที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เรา
ต่างก็เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ไปพร้อม ๆ กันเพื่อน
เช่นนี้เราเรียกว่า “กัลยาณมิตร”

บทร้อยแก้ว

บทร้อยกรอง

๑ เมื่อมั่งมีมากมายมิตรหมายมอง
เมื่อมัวหมองมิตรมองเหมือนหมูหมา
เมื่อไม่มี หมดมิตรมุ่งมองมา
เมื่อมอดม้วยแม้หมูหมาไม่มามอง ๗๕๐๗๗

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

บทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง

ในความคิดของนักเรียน

มีความต่างกันอย่างไร

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอธิบายคุณค่าของบทร้อยกรองได้
๒. ถอดคำประพันธ์ และอธิบายคุณค่าของบทร้อยกรองได้
๓. เห็นประโยชน์ของการนำข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรองมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ศึกษาใบความรู้

ควบคู่การเรียนรู้

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง บทร้อยกรองมีคุณค่า
รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

บทร้อยกรอง คือ ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบถูกต้องตามข้อกำหนดของลักษณะ
แบบแผน การแต่งคำประพันธ์นั้นๆ คำ ในบทร้อยกรองมีความหมายเท่ากับ พยางค์

หลักการอ่านร้อยกรอง

บทร้อยกรองอ่านได้ ๓ แบบ

๑. อ่านแบบธรรมดา เป็นการอ่านออกเสียงตามปกติเหมือนอ่านร้อยแก้ว แต่มีจังหวะ วรรคตอน เน้นสัมผัสตามคำประพันธ์
๒. อ่านแบบเจรจา เป็นการอ่านออกเสียงเหมือนอ่านร้อยแก้ว แต่เน้น จังหวะ วรรคตอนและเน้นเสียงเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก (คล้ายการพูด)
๓. อ่านแบบทำนองเสนาะ เป็นการอ่านมีสำเนียง สูง ต่ำหนัก เบา สั้น ยาว เป็นทำนองเหมือนเสียงดนตรี มีการเอื้อนเสียงตามจังหวะ ลีลา และท่วงทำนอง

คุณค่าของบทร้อยกรอง

๑. ช่วยให้ผู้อ่านมีจิตใจอ่อนโยน
๒. ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวต่างๆ
๓. ช่วยสร้างจินตนาการและช่วยกระตุ้นอารมณ์ของผู้อ่าน
๔. ช่วยให้ผู้อ่านเกิดปัญญาและความรู้ใหม่ ๆ
๕. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน
๖. ช่วยให้เกิดความประทับใจ

ใบความรู้

เรื่อง

การอ่านบทร้อยกรอง

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง

บทร้อยกรอง คือ ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบ ถูกต้องตามข้อกำหนดของลักษณะแบบแผน การแต่งคำ ประพันธ์นั้น ๆ คำในบทร้อยกรองมีความหมายเท่ากับ พยางค์

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง

หลักการอ่านบทร้อยกรอง

บทร้อยกรองอ่านได้ ๓ แบบ

๑. อ่านแบบธรรมดา เป็นการอ่านออกเสียงตามปกติเหมือนอ่านร้อยแก้ว แต่มีจังหวะ วรรคตอน เน้นสัมผัสตามคำประพันธ์
๒. อ่านแบบเจรจา เป็นการอ่านออกเสียงเหมือนอ่านร้อยแก้ว แต่เน้นจังหวะ วรรคตอน และเน้นเสียงเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก (คล้ายการพูด)
๓. อ่านแบบทำนองเสนาะ เป็นการอ่านมีสำเนียง สูง ต่ำ หนัก เบา สั้น ยาว เป็นทำนองเหมือนเสียงดนตรี มีการเอื้อนเสียงตามจังหวะ ลีลา และท่วงทำนอง

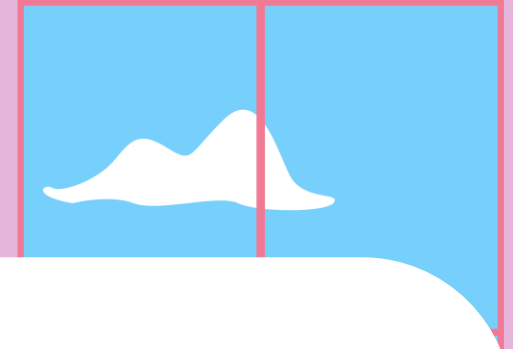
ใบความรู้

เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง

คุณค่าของบทร้อยกรอง

๑. ช่วยให้ผู้อ่านมีจิตใจอ่อนโยน
๒. ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ
๓. ช่วยสร้างจินตนาการและช่วยกระตุ้นอารมณ์ของผู้อ่าน
๔. ช่วยให้ผู้อ่านเกิดปัญญาและความรู้ใหม่ ๆ
๕. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน
๖. ช่วยให้เกิดความประทับใจ

บทร้อยกรอง

หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบ
ถูกต้องตามข้อกำหนดของลักษณะแบบแผน

หลักการอ่านบทร้อยกรอง

๑. อ่านแบบธรรมดา
๒. อ่านแบบเจรจา
๓. อ่านแบบทำนองเสนาะ

บทร้อยกรองมีคุณค่า

๑. ให้คุณค่าด้านอารมณ์
๒. ให้คุณค่าด้านความรู้ต่าง ๆ
๓. ให้คุณค่าด้านสังคม

คุณค่าของบทร้อยกรอง

๑. ช่วยให้ผู้อ่านมีจิตใจอ่อนโยน
๒. ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ
๓. ช่วยสร้างจินตนาการและช่วยกระตุ้นอารมณ์ของผู้อ่าน
๔. ช่วยให้ผู้อ่านเกิดปัญญาและความรู้ใหม่ ๆ
๕. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน
๖. ช่วยให้เกิดความประทับใจ

บทร้อยกรองมีฉันทลักษณ์ชัดเจน มีจังหวะที่ลงตัว มีความไพเราะของเสียงสัมผัสสระ และสัมผัสอักษร ทำให้ง่ายต่อการท่องจำมากกว่าบทร้อยแก้ว ทั้งยังเป็น เสียงเสนาะน่าฟัง การประพันธ์วรรณคดีเป็นร้อยกรอง จึงได้รับความนิยมมาก และการท่องบทอาขยานจาก บทร้อยกรองที่ทรงคุณค่าก็ได้รับความนิยมมากเช่นกัน

อ่านบทร้อยกรอง

“เพลงชาติ”

๑ ธงชาติไทยไกวกวัดสะบัดพลิ้ว
ผ้าผืนน้อยบางเบาเพียงเท่านั้น
ชนรุ่นเยาว์ยืนเรียงระเบียบแถว
ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
ผืนแผ่นดินถิ่นนี้ที่พำนัก
แผ่นดินไทยไทยต้องครองทั้งปวง
เธอร้องเพลงชาติไทยมั่นใจเหลือ
เพลงกระหึ่มก้องฟ้าก้องธาตริ
แต่สิ่งหนึ่งที่ไทยร้ายใจเหลือ
บ้างหากินบนน้ำตาประชาไทย
ทุกวันนี้ศึกไกลยังไม่ห่าง
ถ้าคนไทยหันมาช่วยกันเอง

แลรื้อรื้อสลับบงามเป็นสามสี่
แต่เป็นที่รวมชีวิตและจิตใจ
ดวงตาแน่วนิ่งตรงธงไสว
ฟังคราวใดเลือดชานพล่านทั้งทรวง
เราแสนรักและแสนจะแหนหวง
ชีพไม่ล่วงใครอย่าล้ำมาย่ำยี้
พลีชีพเพื่อชาติที่รักทรงศักดิ์ศรี
แม้ไพร่ได้ฟังยังถอนใจ
คือเลือดเนื้อเป็นหนอนคอยบ่อนไส้
บ้างฝึกไฝ่ลัทธิชั่วนากลัวเกรง
แต่หวั่นทรวงศึกไกลไล่ซ่อมเหง
จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง ๗๖๐

คำถามนำคิด ชวนพิจารณา

บทร้อยกรอง เรื่อง “เพลงชาติ”
เป็นคำประพันธ์ประเภทใด

กลอนสุภาพ / กลอนแปด

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

บทร้อยกรองดังกล่าว

มีการแบ่งจังหวะในการอ่านอย่างไร

๓-๒-๓ รวมเป็น ๘ คำ
(อาจเป็น ๗-๙ คำ ก็ได้)

ร่วมร้องบรรเลง
เพลง “รักเมืองไทย”

(สร้อย) ๑ รักเมืองไทย ชูชาติไทย

เราชาวไทยเกิดเป็นไทยตายเพื่อไทย (ซำ)

ศัตรูใจกล้ำมาแต่ทิศใด

เราชาวไทยเกิดเป็นไทยตายเพื่อไทย (ซำ)

แต่รักษาสีทรีอิสสระของไทย

เราชาวไทยเกิดเป็นไทยตายเพื่อไทย (ซำ)

ตั้งงูตัวนิคมมีพิษเหลือใจ

ทะนุบำรุงให้รุ่งเรือง สมเป็นเมืองของไทย (ซำ)

ไม่เคยอ่อนน้อมเราไม่ยอมแพ้ใคร (ซำ)

ถ้าข่มเหงไทย คงจะได้เห็นดี (สร้อย)

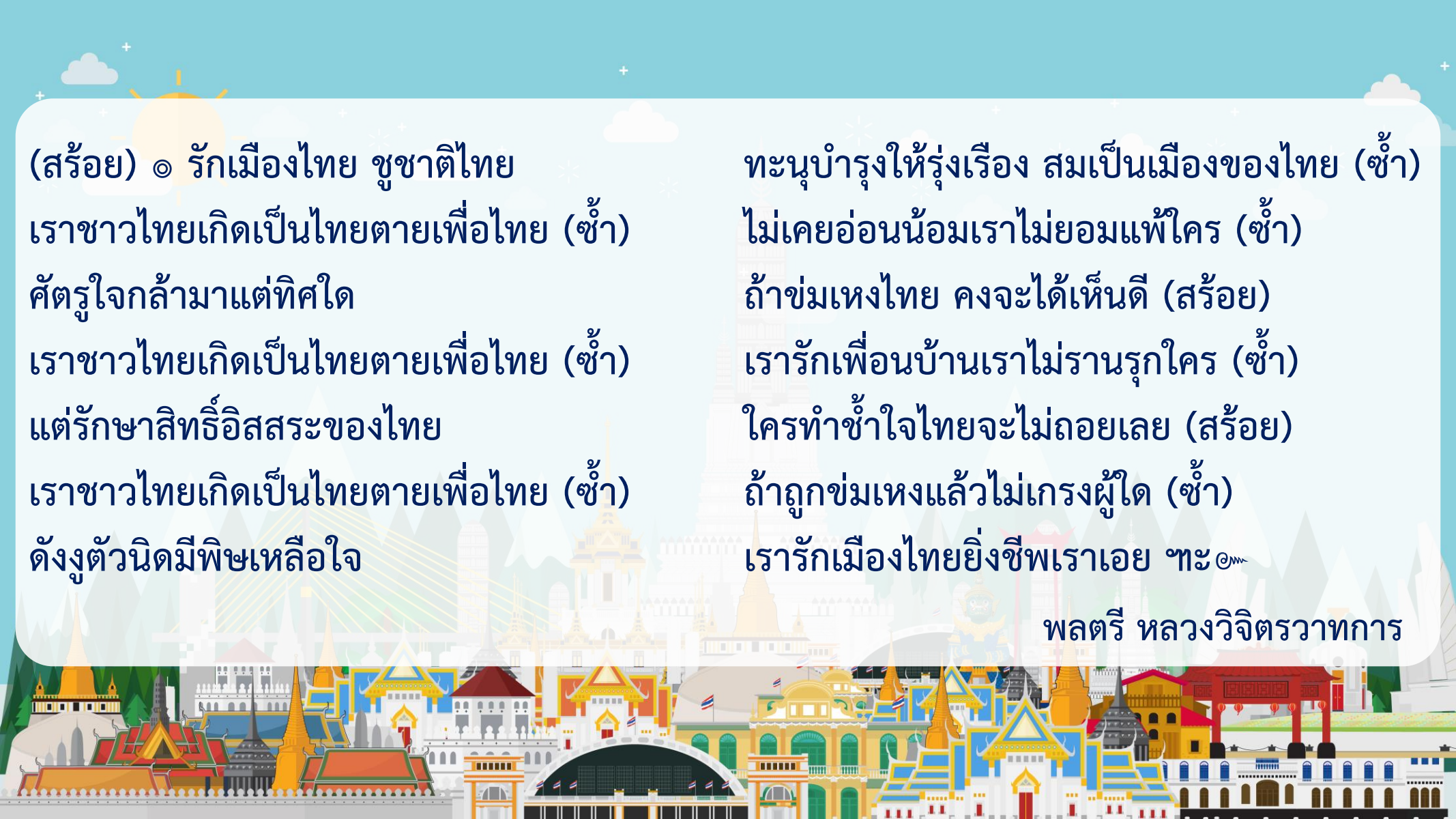
เรารักเพื่อนบ้านเราไม่รานรุกใคร (ซำ)

ใครทำซ้ำใจไทยจะไม่ถอยเลย (สร้อย)

ถ้าถูกข่มเหงแล้วไม่เกรงผู้ใด (ซำ)

เรารักเมืองไทยยิ่งชีพเราเอย ๗๖๐๓๓

พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงาน
เรื่อง

บทร้อยกรองมีคุณค่า

คำชี้แจงบทบาทครู

๑. ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำใบงานของนักเรียน
๒. ดูแลการทำกิจกรรมของนักเรียน
๓. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

ใบงานที่ ๔ เรื่อง บทร้อยกรองมีคุณค่า
หน่วยเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง บทร้อยกรองมีคุณค่า
รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรอง “เพลงชาติ” แล้วตรวจสอบความรู้สึก ความคิดพร้อมทั้งบันทึกคำตอบ

๑. ขณะที่นักเรียนอ่านบทร้อยกรองนี้ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

.....
.....
.....

๒. “ศึกไกล” และ “ศึกใกล้” ในความคิดของนักเรียนหมายถึงใคร

.....
.....
.....

๓. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อคำว่า “หนอนบ่อนไร่” อย่างไร โดยเชื่อมโยงจากบทร้อยกรองและสถานการณ์ปัจจุบัน

.....
.....
.....

๔. นักเรียนรักและหวงแหนเมืองไทยหรือไม่ ให้เขียนสิ่งดี ๆ ที่นักเรียนต้องการทำ

.....
.....
.....

๕. เขียนผังโน้ตค้น สิ่งที่ยากให้เกิดขึ้นในบ้านเกิดเมืองนอนของฉัน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงาน

เรื่อง

การอ่านบทร้อยกรอง

ช่วยกันคิด

พิจารณาผลงาน

ช่วยกันคิด พินิจใงาน

๑. ขณะที่นักเรียนอ่านบทร้อยกรองนี้ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

รักชาติและหวงแหนประเทศชาติมากขึ้น

๒. “ศึกไกล” และ “ศึกใกล้” ในความคิดของนักเรียนหมายถึงใคร

ศึกไกล คือ ศึกจากต่างชาติ / ศึกใกล้ คือ ศึกจากคน

ในชาติเดียวกัน

ช่วยกันคิด พินิจใบงาน

๓. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อคำว่า “หนอนบ่อนไส้” อย่างไร โดยเชื่อมโยงจากบทร้อยกรองและสถานการณ์ปัจจุบัน

ฝ่ายตรงข้ามที่เข้ามาทำที่เป็นพวกเพื่อบ่อนทำลาย,
คนใกล้ชิด หรือพวกเดียวกันที่คิดทรยศไปเข้าพวก และ
คอยช่วยเหลือฝ่ายตรงข้าม

ช่วยกันคิด พินิจใบงาน

๓. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อคำว่า “หนอนบ่อนไส้” อย่างไร โดยเชื่อมโยงจากบทร้อยกรองและสถานการณ์ปัจจุบัน

- เคารพสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- มีความสามัคคีกัน
- เป็นพลเมืองที่ดี
- ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว

คนในชาติมีความสามัคคีกัน

คนในชาติมีความปรารถนาที่ดีต่อกัน

เศรษฐกิจดี

๕. สิ่งที่ยากให้เกิดขึ้นใน
บ้านเกิดเมืองนอนของฉันทัน

คนในชาติมีระเบียบวินัย

ไม่มีโจรผู้ร้าย

บ้านเมืองสงบสุข

บทร้อยกรองมีคุณค่า

สนทนาความรู้

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

บทร้อยกรองมีคุณค่าอย่างไร

- เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จากการอ่านบทร้อยกรอง
- อนุรักษ์ความงามทางภาษาไทยให้คงอยู่สืบไป
- ฝึกจิตใจให้เป็นคนอ่อนโยน
- เสริมสร้างจินตนาการ และความรู้
- ได้ข้อคิดจากบทร้อยกรอง

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

ข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรอง

สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

นำไปปรับประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตของ
ตนได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การเขียนเรียงความ

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใ้บความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
๒. ใ้บงาน เรื่อง การเขียนเรียงความ

